

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemoria Professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare dnr 2021/727

Övergripande kommentarer om promemorian

Region Kalmar län välkomnar ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare med syftet att stärka skolprofessionerna, höja kvaliteten på utbildningen och öka skolprofessionernas attraktionskraft. En fördel är att professionsprogrammet beskrivs som ett ramverk med möjlighet till utveckling och utvidgning.

Region Kalmar län ställer sig bakom promemorian, dock med förbehåll gällande kommentarer och synpunkter på följande rubriker i promemorian:

- 3.3 Kompetensutveckling och karriärvägar för lärare och förskollärare är viktiga för kvaliteten och resultaten i förskola och skola
- 3.3.1 Nationella insatser för stärkt kompetensutveckling har varit positiva men kräver långsiktighet och systematik
- 3.5.1 Behöriga och erfarna lärare arbetar i lägre utsträckning i skolor med särskilt svåra förutsättningar
- 4.1 Huvudmän inom skolväsendet kan vara offentliga eller enskilda
- 4.3 Huvudmannen har ansvar för kompetensutveckling och introduktionsperiod
- 4.5 Karriärsstegsreformen
- 6.5 Skolverket ska vara den myndighet som ansvarar för det nationella professionsprogrammet

3.3 Kompetensutveckling och karriärvägar för lärare och förskollärare är viktiga för kvaliteten och resultaten i förskola och skola

Hög kvalitet med goda resultat i förskola och skola leder i förlängningen till att fler elever klarar sina studiemål och avslutar grundskola och gymnasium på ett godkänt sätt både vad gäller kunskapsinhämtande delar såväl som studiernas tidsomfattning. Detta är bevisat leda till bättre folkhälsa både nationellt och regionalt.

Att bli klar med gymnasiet inom en fyraårsperiod förbättrar möjligheten till egen försörjning avsevärt. För Region Kalmar län kan professionsprogrammet göra så attraktiviteten att bo kvar i regionen ökar efter avslutad lärarutbildning på exempelvis Linnéuniversitet. En nyutexaminerad lärare behöver därmed inte jämföra, i lika hög grad som tidigare, var i landet och hos vilka skolhuvudmän de bästa möjligheterna till fortbildning och karriärvägar finns. Regionen får här en stärkt konkurrenskraft i ett nationellt perspektiv.

3.3.1 Nationella insatser för stärkt kompetensutveckling har varit positiva men kräver långsiktighet och systematik

Under denna rubrik nämns den relativt nyinrättade forskarskolan för folkhögskollärare. Forskarskolan är ytterligare beskriven i propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60). Region Kalmar län anser det vara viktigt att forskarskolan för folkhögskollärare finns kvar under lång tid för att få en starkare koppling mellan folkhögskolan som utbildningsform och den verksamhetsnära forskningen. Här bör också nämnas att folkhögskollärarna som grupp inte tidigare omfattats av nationella insatser för stärkt kompetensutveckling som exempelvis Lärarlyftet.

3.5.1 Behöriga och erfarna lärare arbetar i lägre utsträckning i skolor med särskilt svåra förutsättningar

Ett professionsprogram kan få effekt som bidrar till att yrkesskickliga förskollärare, lärare och rektorer blir kvarvarande även i socioekonomiskt utsatta områden regionalt. Skicklig och kvarvarande personal är av stor betydelse för ökad måluppfyllelse för elever såväl som förbättrade folkhälsotal generellt.

4.1 Huvudmän inom skolväsendet kan vara offentliga eller enskilda

Region Kalmar län är huvudman för fyra folkhögskolor. Folkhögskolorna är inte reglerade i skollagen och ingår därmed inte i det offentliga skolväsendet. Detta innebär att regionen i egenskap av huvudman för folkhögskolor inte direkt kommer påverkas av förslagen i promemorian om dessa senare antas. Däremot samverkar regionen med aktörer i skolväsendet varpå promemorians förslag kan komma ha positiva effekter på övergripande nivå som exempelvis stärkt regional kompetensförsörjning med fokus på skolprofessionerna, förbättrad folkhälsa och fler invånare i egen försörjning.

4.3 Huvudmannen har ansvar för kompetensutveckling och introduktionsperiod

Region Kalmar län anser det generellt vara bra att skolprofessionerna ges goda möjligheter till professionell utveckling och ämnesfördjupning. Detta leder till att tidigare kommunalt avtalad tid för fortbildning kommer uppfyllas i högre utsträckning för förskollärare, lärare och rektorer. Detta är i sig betydelsefullt då fortbildning är konstaterat viktigt för kvaliteten.

4.5 Karriärstegsreformen

Region Kalmar län anser att det kan föreligga en risk i att promemorians professionsprogram inte når ut till en större grupp lärare utan kan istället hamna hos de lärare som redan har uppdraget förstelärare och/eller särskilt yrkesskickliga lärare genom de föreslagna meriteringsnivåerna. Här kommer då professionsprogrammet inte leda till ett bredare genomförande med större påverkan på skolväsendet, utan kan möta liknande kritik som karriärstegsreformen tidigare gjort med ett alltför smalt genomförande som inte upplevts påverka skolväsendet nämnvärt gällande elevers måluppfyllelse och skolverksamheternas kvalitet och utveckling. Professionsprogrammet bör ha som mål att nå ut till så många förskollärare, lärare och rektorer som möjligt för att få ett bredare genomslag och en större påverkansgrad på skolväsendet.

6.5 Skolverket ska vara den myndighet som ansvarar för det nationella professionsprogrammet

Region Kalmar län delar uppfattningen om att Skolverket ska ansvara för professionsprogrammet enligt promemorians beskrivning. Även Rådet för professioner i skolväsendet bör få det uppdrag och ansvar som beskrivs i promemorian.